

In gesprek over grenzen in de kerk

bij Ouderlingenblad nr. 1127, juli/augustus 2021

Hoe kom je binnen de gemeente in gesprek over het themanummer 'Een veilig thuis?! Over grenzen in de kerk'?

Tijdens een toerustingsmoment in een vergadering of tijdens een thema-avond kan hiervoor ruimte worden gemaakt. Hieronder staan twee manieren om samen in gesprek te komen.

De eerste opzet beschrijft een gesprek n.a.v. het themanummer. Iedere keer wordt er één artikel uitgekozen om met elkaar te bespreken.

De tweede opzet is algemener, hierbij ga je in gesprek over een vraag waar ieder voorafgaand aan de bijeenkomst al over na kan denken.

Enkele punten vooraf

- **Een thema dat iedereen raakt**

Zoals we ook in het themanummer aangeven is het van belang om ambtsdragers, bezoekmedewerkers en gemeenteleden toe te rusten om dit thema te bespreken. Binnen het pastoraat en gemeentelieven krijgen ze ermee te maken. Grenzen zijn overal en worden overal gezocht en bewust of onbewust overschreden. Dat is vaak niet erg, maar kan ook pijn veroorzaken, of boosheid.

Omdat iedereen ervaring heeft met dit thema, kan een bespreking raken aan pijn, verdriet of boosheid. Dat kan gaan over een ervaring binnen pastoraat van claimedrag, over een ervaring van grensoverschrijdend seksueel gedrag in het eigen gezin of een kerkenraadsvergadering waar iemand de mond werd gesnoerd, over een grensoverschrijding buiten de kerk, etc. Wees je hiervan bewust en bedenk als gespreksleider hoe je hiermee omgaat.

- **Een goede voorbereiding**

Juist omdat dit thema iedereen raakt, is het van belang om helder en kort, in de uitnodiging of op de avond zelf, de grenzen te benoemen die je deze avond stelt. Wat wordt er besproken en waartoe? Bedenk vooraf wat het doel van de avond is. Zet je in op reflectie op het thema, of is de aanleiding een casus binnen de gemeente waar je een oplossing voor zoekt?

Geef duidelijk aan bij wie mensen terecht kunnen als ze door willen praten over dit thema.

- **Een duidelijke afronding**

Spreek na afloop van de avond met elkaar af of deze bespreking een vervolg krijgt. Het kan bij een eenmalige bijeenkomst blijven, maar er kan ook een vervolg uit voortvloeien.

Opdracht aan de hand van gespreksvragen bij het themanummer

Duur: minimaal een uur

- Inventariseer wat de woorden 'Veilige kerk' en 'grenzen' oproepen.

- Deel de tekst uit die je wilt bespreken en geef de aanwezigen tijd om te lezen ([themanummers zijn na te bestellen](#) en enkele artikelen zijn ook te vinden op [PastoraatWijzer](#)).
- Vraag ieder te noteren wat herkend wordt, wat verrassing of verbazing oproept, of waar vragen bij opborrelen.
- Geef tweetallen de tijd om bovenstaande notities met elkaar te delen.
- Inventariseer als gespreksleider per tweetal het punt waar ze nog wel verder over door willen praten in de centrale groep. Noteer dat op een flap.
- Behandel (eventueel in kleine groepjes) de vragen die in het themanummer per hoofdstuk aangereikt worden. Bekijk ook de punten op de flap en spreek ze door.
- Inventariseer na afloop waar men (eventueel op een ander moment) nog over door wil praten.

Terugkerend in gesprek over het thema

Als kerkenraad of pastorale groep kun je er ook voor kiezen om het thema een jaar lang te agenderen en er elke vergadering een half uur aan te besteden. Geef iedereen vooraf een vraag om over na te denken en bespreek die met elkaar. Hieronder staan enkele vragen ter inspiratie:

- Welke ongeschreven regels zijn er in onze gemeente? (dit is een erg leuke vraag, die kan leiden tot hilariteit, maar ook duidelijk laat zien wat we allemaal ongemerkt van elkaar verwachten)
- Hoe kunnen wij als gemeenschap nadenken over 'grenzen', over 'een veilig thuis' zijn voor gemeenteleden? (probeer dit concreet te maken)
- Zijn we 'een veilig thuis' als gemeente?
 - zo ja, op welke wijze? En waar ontbreekt het nog aan?
 - zo nee, wat is er nodig om 'een veilig thuis' te worden?
- Is er ervaring binnen onze gemeente met grensoverschrijdend gedrag?
 - zo ja, hoe zijn we hiermee omgegaan? Wat ging goed en wat kan beter?
 - zo nee, hoe willen we omgaan met grensoverschrijdend gedrag binnen de gemeente als dit zich voordoet?

De gespreksleider kan ieder vragen om per mail al te antwoorden op de vraag, zo is ieders reactie gehoord. De gespreksleider kan op basis van die reacties het gesprek inzetten.

Ook is het goed mogelijk om tijdens de bijeenkomst de meningen te inventariseren. Dat kan met een 'rondje', maar om te voorkomen dat iedereen instemt met de eerste spreker, werkt het ook goed om de reacties te inventariseren op een flap-over, via mentimeter of door met een white-board te werken.